

ברכתה של התורה מופיעה על מי שבאמת מאמין בה ומתוך כך ומוכן להתמסר לה

1. משנה ט

רבי יונתן אומר, כל המקיים את התורה מעני, סופו לקימה מעשר. וכל המבטל את התורה מעשר, סופו לבטלה מעני.

2. רבינו יונה

כל המקיים את התורה מעוני - שדוחק שעותיו ומניח מלאכתו הצריכה לפרנסתו כדי לקיים התורה והמצוה והוא לומד ועושה מצות מתוך הדוחק:

סופו לקיימה מעושר - כי יתעשר ונוסף עוד ויהיו לו שעות מרווחות לעסוק בתורה ולקיים המצות כי פרנסתו תהיה מרובה ולא יצטרך אל יגיע כפיו כי יאכל וילמוד בשמחה ובטוב לבב כי בחכמה יהיה לו כל טוב כמו שמצינו בשלמה המלך ע"ה ששאל החכמה ולא שאל כסף וזהב...משל למלך שאמר לעבדו שאל מה אתן לך. אמר אם אשאל כסף וזהב הנה הוא נותן לי נכסים וקרקעות הוא נותן לי. אשאל את בת המלך לי לאשה והכל בכלל כך אמר שלמה ע"ה אשאל את החכמה והכל בכלל ...

וכל המבטל את התורה מעושר - שכמה פעמים וכמה שעות יש לו פנאי ללמוד ואינו עושה:

סופו לבטלה מעוני - שיצטרך לטרוח על פרנסתו ולא ימצאנה עד כי לא יהיה לו פנאי לעסוק בתורה גם כי ירצה מדה כנגד מדה ונמצא יוצא מן העולם בלא תורה:

3. שיחת אבות הרב יצחק דדון

כל המקיים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושר

מרגלא בפומיה דרבינו הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל להביא ביאור על דברי התנא אלה, משמה של אמו של חותנו, שהיתה אשה גדולה, חכמנית ולמדנית, והיתה מבארת כן, שהמובן של עוני הוא עוני בכשרון, תלמיד זה חסר כשרון וידיעה, אבל יש לו דחיפה ומרץ ללמוד - "סופו לקיימה מעושר" - מעושר של כשרונות וידיעות רבות. לא כן כאשר האדם מבטל תורה מתוך עושר כשרון וידיעה, שאינו מנצלם לשם לימוד תורה - "סופו לבטלה מעוני" - מעוני של כשרון וידיעה.

(שיחות הרב צבי יהודה, שמות עמ' 338 בהערה)

שיחת עבדי אבות

כל המקיים את התורה מעוני

הנה לבד מפשט העניין ואמיתותו, עוד נלע"ד ביאור בזה, דיכוון כנגד העני בדעת, וכדברי הגמרא, אין עני אלא בדעת. וזהו שאמר, כל המקיים את התורה מעוני, שלמרות מיעוט ידיעתו ולמרות עניות דעתו, שאינו מבין טעמי התורה ומצוותיה, מכל מקום מקיימה בתמימות וענווה, בחינת "נעשה ונשמע". סופו של זה לקיימה מעושר, סוף הנשמע לבוא, ויבין וידע תעלומות חכמה, כי המשפיל דעתו, נהר דעה זורם אליו.

אבל המבטל תורה מעושר, שעשיר הוא בדעתו, ומה שלא נראה בעיניו כמובן, מבטלו בהינף יד, ואומר על שמועה זו נאה ועל שמועה זו לא נאה, סופו לבטלה מעוני, שמאבד הונה של תורה, וכל חכמתו נסרחת, ואין ברכה בדעתו, ונעשה עני בדעת, רחמנא ליצלן מהאי דעתא שחלק מהלומדים נתפשים בה. (ועיין בשיחת אבות שנתבאר שם כמו כאן ג"כ וב"ש).

5. ברכות לב:

תנו רבנן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין שעה אחת וחוזרין ושוהין שעה אחת וכי מאחר ששוהין תשע שעות ביום בתפלה תורתן היאך משתמרת ומלאכתן היאך נעשית אלא מתוך שחסידיהם הם תורתם משתמרת ומלאכתן מתברכת: